

'Ambitie, vertrouwen en realisme'

Het Perron in Veenendaal huisvest 1600 leerlingen van vmbo, praktijkonderwijs en mbo op een locatie. Met eigen en gezamenlijk gebruikte gedeeltes. Plaatsvervangend directeur Mirjam Bosch over de voordelen van een exclusieve relatie en nabijheid op het onderwijsproces voor de leerling.

Het idee was al geboren in de jaren negentig, maar in 2010 was het dan eindelijk echt zover: de unilocatie voor het beroepsonderwijs in Veenendaal was een feit. De scholen waren gehuisvest in oude gebouwen. De wens bestond om voordeel uit samenwerking te halen door vooral de doorlopende leerlijnen-gedachte op een nieuwe locatie vorm te geven. De samenwerking op één locatie gaat nu het vierde schooljaar in. In 2007 is het convenant tussen CSV en roc A12 gesloten. Daarin werden als randvoorwaarden geformuleerd, dat er op de locatie een aanbod is van zowel vmbo- als mbo-opleidingen en dat de mbo-opleidingen die worden aangeboden, aansluiten op het vmbo. "Voor niveau 2 (startkwalificatieniveau) kunnen alle opleidingen die we aanbieden, ook afgesloten worden in Veenendaal. Voor niveau 3 en 4 geldt dat in elk domein minimaal voor één opleiding. Juist voor deze groep, de vmbo-ers, is het zo mooi dat ze hun beroepskwalificatie op één plek kunnen halen." Het is geen wet van Meden en Perzen dat leerlingen het mbo

op deze locatie volgen. Leerlingen maken soms andere opleidingskeuzes of willen wel eens wat anders. "Een groot deel van de studenten 'boven' komt bij ons vandaan," zegt Bosch. De opleiding mobiliteit, niveau twee autotechnicus, wordt alleen op deze locatie aangeboden.

Docentenkoppels

Ook in het proces van bouwen trok men gezamenlijk op. "Het gebouw is samen ontworpen, gemaakt en is deels van de gemeente, deels van A12. Dat proces verliep heel voorspoedig." Na het convenant is er voor de onderwijskundige kant een projectplan opgesteld om een aantal doorlopende leerlijnen uit te gaan werken, een gezamenlijke visie te ontwikkelen en de aanpak om daar te komen. Nadat het management het groene licht gaf, zijn al snel de docenten betrokken. Er zijn docentenkoppels gevormd van vakdocenten uit vmbo en mbo, die samen inhoudelijk de doorlopende leerlijnen gingen uitwerken. Aanvankelijk was dat nog op afstand. Vanaf het moment

van verhuizing naar het Perron kwamen de docenten elkaar ook tegen. Dat zorgde voor een versnelling van het ontwikkeltempo. De afstemming met de opleidingen in huis verloopt makkelijker dan met de opleidingen die alleen in Ede worden aangeboden, zegt Bosch. Elkaar kennen helpt enorm om elkaar aan te spreken. Er zijn gemeenschappelijke docentenkamers, gemeenschappelijke studiedagen, een gezamenlijke start en afsluiting van het schooljaar, een gemeenschappelijke personeelsdag. "Dat hebben we vanaf de start meteen zo gedaan." Lachend: "Alhoewel je nog ziet, dat in de

'Zo blijven we op de hoogte van wat er bij elkaar speelt'

personeelskamer de docenten van het mbo bij elkaar zitten en de docenten van het vmbo elders, maar dat zie je ook bij de onder- en bovenbouwcollega's." In het wekelijkse Perronoverleg bespreken de twee directieleden van CSV en de locatieverantwoordelijke vanuit het roc de praktische, organisatorische, financiële en de onderwijsinhoudelijke zaken. "Zo blijven we op de hoogte van wat er bij elkaar speelt."

Liefde voor het mobiliteitsvak

De ambitie is helder: doorlopende leer-routes van vmbo naar mbo, die op één gezamenlijke locatie gestalte krijgen. Hoever is men daar nu mee gevorderd? "Het varieert per opleiding", zegt Bosch. Bij mobiliteit werkte men jaren geleden al naar model van het mbo, met leertaken

en een proeve aan het eind van de stage. Door de economische crisis kwam er steeds meer toeloop op de bol 2-opleidingen in plaats van de bbl. Dat leidde in het mbo in Ede tot capaciteitsproblemen. Twee jaar geleden is de hele opleiding, leerlingen en docenten, naar Veenendaal gehaald. Op het Perron werd een verticaal team geformeerd bestaande uit docenten vmbo en mbo. "Ze maken gebruik van dezelfde praktijkruimte. Er is 40 uur per week een werkplaatsmanager, die in dienst is bij A12 en deels door CSV betaald wordt. Je loopt daar zowel BOL-2-studenten als vmbo-3-leerlingen tegen het lijf. Docenten werken met dezelfde methode, volgens dezelfde opbouw, en met dezelfde terminologie. Stages zijn op elkaar afgestemd. Een accountmanager fungeert als aanspreekpunt voor bedrijven en plaatst zowel vmbo- als mbo-leerlingen. Een bedrijf krijgt bijvoorbeeld op maandag en vrijdag een mbo-student op stage, op woensdag en donderdag een VM2-er en op woensdag een vmbo-leerling. Voor een garagebedrijf is het heel prettig vijf dagen per week een stagiair te hebben en precies te weten wat ze kunnen verwachten. Dat werkt heel goed. Die collega's hebben elkaar echt gevonden op de liefde voor het mobiliteitsvak!" De docenten beroepsgerichte vakken van de bovenbouw vmbo en het mbo vinden elkaar het snelst. De cultuur lijkt ook het meest verwant. Voor

onderbouwdocenten staat het mbo nog op enige afstand. De onderbouwdocenten komen van een aparte onderbouwlocatie, die dicht aan zat tegen een 'verlengde basisschoolcultuur', dus daar was nog een 'knip' te overwinnen. Lob (loopbaanoriëntatie en -begeleiding) zal die culturen naar verwachting dichter bij elkaar brengen door de oriëntatie op beroepen. Voor taal en rekenen is er afstemming door dezelfde methodekeuze.

Hofleverancier

Mobiliteit heeft een geïntegreerd vmbo- en mbo-team. In het projectplan is die ambitie voor alle opleidingen geformuleerd. Dat zal het eerst gerealiseerd worden aan de beroepsgerichte kant. "Dat is zeker voor alle opleidingen het plaatje. In de vakmanschaproute gaat -op weg naar de startkwalificatie- een deel van het vmbo-examen eruit. Dat levert voor een bepaalde groep leerlingen veel op. En dat vraagt om samenwerking. Bij handel en helpende zorg welzijn gebeurt samenwerking steeds meer onder invloed van de VM2-trajecten", zegt Bosch. Opvallend is dat vmbo-docenten minder moeite hebben met lesgeven aan mbo-studenten dan andersom. Hun mbo-collega's vinden de vmbo-groep erg jong. Daarin speelt ook mee, dat een grote opleiding als 'helpende' veel instroom kent vanuit andere vmbo's. Dat maakt het voor de mbo-collega's lastiger. "Bij mobiliteit zijn

wij hofleverancier, dan gaat het net iets makkelijker. En het is een proces dat tijd nodig heeft. Bij economie sluiten de VM2-trajecten een jaar eerder af met een startkwalificatie dan in de reguliere route het geval zou zijn. Daar is een forse tijds-winst behaald door het programma te stroomlijnen."

Exclusieve relatie

"De absolute winst van onze aanpak zit in het onderwijsproces voor de leerling", zegt Bosch stellig. "En samen op één locatie zitten is daar een noodzakelijke voorwaarde voor. Mbo's moeten vaak met meerdere vmbo's dealen, die allemaal hun

'Cultuurverschil tussen vmbo en mbo'

eigen manier werken kennen. Dat is voor het mbo niet doenlijk. Al heb je maar met vier verschillende vmbo's te maken met een verschillend onderwijsconcept, ander programma's of een andere pedagogisch-didactische benadering. We hebben in de regio's geprobeerd afstemming tussen de VM2-trajecten van alle vmbo's waar A12 mee te maken had te realiseren. Dat ging gewoon niet. In een exclusieve relatie met elkaar lukt het veel beter om af te stem-

men." Hoe is het voor leerlingen om met een brede groep jongeren op school te zitten? "We hebben een leeftijdscategorie van 12 tot 40 jaar in huis", lacht Bosch. "Daar hebben we wel bewust aandacht aan besteed. Vooral de basisscholen uitten daar hun zorg over: 'straks komen ze bij jullie in dat grote gebouw'. Het gebouw bestaat uit drie blokken. De onderbouw heeft een eigen blok, met eigen ingang, fietsenstalling en lestijden. De lestijden van de bovenbouw en het roc gaan gaandeweg gelijklopen. Ze hebben gedeeltelijk samen pauze. Aanvankelijk kregen alle leerlingen van mobiliteit rekenen, taal en vakleer in het vmbo-gedeelte. Dat vonden de mbo-studenten niet leuk: 'zitten we nog bij die ukkies'. Dat hadden we van tevoren niet zo bedacht en hebben we toen meteen omgedraaid". Echte nadelen kan Bosch niet benoemen. "Waar je wel echt aan moet wennen is het cultuurverschil tussen vmbo en mbo. Dat heeft deels met regels te maken. Er worden alleen regels gemaakt die daadwerkelijk te handhaven zijn. Die regels maken we gezamenlijk, en dat kan er toe leiden dat zowel vmbo als mbo wat water bij de wijn moeten doen. Maar daar moet je samen uitkomen. We zitten nu nog steeds midden in dat gewenningsproces."

De ondertitel van het projectplan luidde: 'Ambitie, vertrouwen, realisme'. Die woor-

den dekken nog steeds de lading, vindt Bosch. "Je moet dit echt alléén doen, als je het vanuit de inhoud en de positie van de leerling aan wilt vliegen. Niet, omdat het goedkoper is, omdat je schaalvoordelen wilt halen of ondersteunende diensten wilt delen. Je moet elkaar op alle niveaus kennen en van elkaar op aan kunnen. Het vertrouwen in elkaar moet groeien. Dat is niet van vandaag op morgen te regelen. Je hebt met mensen van doen. Wij hebben maar weinig echt op papier geregeld. Je moet weten waar je heen wilt, de lat mag best hoog en je onderwijs moet goed zijn. Maar de secundaire processen tot achter de komma dichtspijkeren gaat niet werken, dan is de kans groot dat je het belangrijkste uit het oog verliest."

Het vertrouwen is er. En er is een droom voor de komende jaren: "Dat de samenwerking nog intensiever wordt en dat in ieder geval elke leerling van de

basisberoepsgerichte leerweg die het Perron binnenkomt, het Perron pas verlaat met een startkwalificatie. De omvang is er niet naar om heel breed niveau 3 en 4 opleidingen neer te zetten, maar wel een aantal, gedegen en liefst in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven." Zodat ook het bedrijfsleven overtuigd raakt van de kwaliteit waar het Perron voor staat. En aan de mensen van het departement de uitnodiging, vooruit: de aansporing, om deze unieke samenwerkingspraktijk met eigen ogen te komen aanschouwen.

De gouden tip van Mirjam Bosch: "Samenwerking staat of valt bij dat je elkaar kent en vertrouwt en dat de leerling/student centraal staat in de samenwerking. Als dat zo is, dan is programmatische samenwerking afstemming goed te realiseren."

Meer informatie:
www.de-csv.nl

